

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855

Vgl. अस्थि, अस्थिन् und अनास्थि. — 2) der harte Kern, Stein einer Frucht
SUCR. 2, 103, 18. 434, 8. 528, 13. Vgl. अष्ठी und кость, das auch Knochen
und Stein einer Frucht bedeutet.

अस्थिर्वत् (von अस्थिन्) ved. adj. P. 8, 2, 16. mit Gebeinen versehen,
knöchig: अस्थिर्वत् यदेनस्या बिभर्ति RV. 1, 164, 4. ÇAT. Br. 6, 6, 2, 9.

अस्थिला (von 3. अ + स्थल) f. N. pr. einer Apsaras Vjāpti zu H. 183.
अस्थौ RV. 10, 48, 10: प्र नेमस्मिन्दृशे सोमो अर्त्तर्गोया नेममाविर्त्स्वा कं-
णाति scheint adv. zu sein.

अस्थ्याग und अस्थ्याघ (H. 1070), अस्थ्यान (ĠATĪDH. im ÇKDr.), अस्थ्याय
(TRIK. 1, 2, 10; im Ind. aber अस्थ्याघ) und अस्थ्यार (ÇABDAR. im ÇKDr.) adj.
= अस्ताय. — Scheint 3. अ + स्था stehen zu enthalten.

अस्थि s. अस्थिन्.

अस्थिक (von अस्थि) n. Knochen gaṇa यावादि zu P. 5, 4, 29. स्वल्पम्
BHARTR. 2, 23. am Ende eines adj. comp.: दृढगुल्फशिर्वास्थिकः R. 5, 32,
11. नासा घनास्थिका JĀGŪ. 3, 89. — Vgl. अनास्थिक.

अस्थिकृत् (अ + कृत्) das Fett im Körper (मेदस्. वपा) H. 624.

अस्थिच्छिन्न (अ + छिन्) n. eine bes. Art Knochenbruch SUCR. 1, 300,
19. 301, 8.

अस्थिर्न (अ + न) 1) adj. in den Knochen entstanden AV. 1, 23, 4. —
2) m. Mark RĪGĀN. im ÇKDr. — 3) m. Donnerkeil v. l. von अन्तन.

अस्थितुण्ड (अ + तुण्ड) m. Vogel (der einen Mund von Knochen hat)
ÇABDAM. im ÇKDr.

अस्थितेजस् (अ + तेज) n. Mark H. 628, Sch.

अस्थिधन्वन् (अ + धन्व) m. ein Bein. Çiva's H. 197.

अस्थिपञ्जर (अ + पञ्ज) m. Gerippe H. 628.

अस्थिभक्ष (अ + भक्ष) m. Hund (Knochenfresser) HĀR. 78.

अस्थिभङ्ग (अ + भङ्ग) m. N. einer Pflanze, Vitis quadrangularis
Wall., Wils.

अस्थिभुज् (अ + भुज्) m. Hund (Knochenfresser) H. 1279.

अस्थिभूयस् (अ + भूयस्) adj. vorzugsweise aus Knochen bestehend,
dürre: गर्गोणी भवत्यस्थिभूयान् AV. 5, 18, 13.

अस्थिमत् (von अस्थि) adj. mit Knochen versehen: सत्त्वानाम् M. 11,
110. 141. JĀGŪ. 3, 269.

अस्थिमय (wie eben) adj. aus Knochen bestehend: त्वञ्जासास्थिमयं (das
suff. gehört zum ganzen comp.) वपुः BHARTR. 1, 77.

अस्थिविग्रह (अ + वि) m. N. pr. ein Diener Çiva's, der sonst
auch Bhṛṅgin heisst, TRIK. 1, 1, 49. H. 210.

अस्थिप्रङ्गला (अ + प्रङ्गल) f. = अस्थिसंकार RĪGĀN. im ÇKDr.

अस्थिसंकार (अ + सं) 1) m. N. einer Pflanze, Heliotropium indi-
cum, HĀR. 93. RATNAM. im ÇKDr. — 2) f. ०री dass. RĪGĀN. im ÇKDr.

अस्थिसंकारक (अ + सं) m. der Adjutant (ein Vogel) WILS.

अस्थिसेभव (अ + से) 1) adj. aus den Knochen entstehend MBH. 1,
1514. — 2) m. Mark (in den Knochen entstehend) H. 628.

अस्थिसार (अ + सार) m. Mark RĪGĀN. im ÇKDr.

अस्थिस्नेह (अ + स्नेह) m. dass. (Knochenfettigkeit) H. 628. = अस्थि-
स्नेहसंज्ञक (von अ + संज्ञा) m. RĪGĀN. im ÇKDr.

अस्थिस्नेहं (अ + स्नेह) adj. die Knochen auseinanderfallen machend:
अस्थिस्नेहं परः स्नेहमास्थिं हृदयामयम्। वृत्तासं सर्वं नाशय AV. 6, 14, 1.

अस्थ्यारि (3. अ + स्थ्यारि) adj. nicht einspännig (vom Wagen); übertr.
nicht einseitig: अस्थ्यारि नो गार्हपत्यानि सन्तु RV. 6, 13, 19. VS. 2, 27. ÇAT.
Br. 1, 9, 2, 19. 3, 7, 4, 10. KĀTJ. Çr. 6, 4, 3.

अस्थेयम् (3. अ + स्थेय) adj. nicht standhaltend: अस्थेयमन्यासो वर्चो
राधो अस्थेयसामिव RV. 10, 159, 5.

अस्नातृ (3. अ + स्ना) adj. nicht badelustig, das Wasser scheuend:
सो अस्नातृनयारयत्स्वस्ति RV. 2, 15, 5. उत त्या तूर्वशायाद् अस्नातारं श-
चीयति: (अतारयत्) 4, 30, 17. अस्नातापो वृषभो न प्र वेति 10, 4, 5.

अस्नाविर् (3. अ + स्ना) adj. ohne Sehnen, — Bänder VS. 40, 8 =
ĪṢOP. 8.

अस्निग्धदाह (3. अ + स्निग्ध + दाह) n. eine bes. Fichtenart देवकाष्ठ,
देवदारुनेद RĪGĀN. im ÇKDr.

अस्पृत् (3. अ + स्पृत्) adj. unüberwunden, unaufgehalten RV. 9, 3, 8.
im SV. अस्तृत als v. l.

1. अस्म zusammenges. (अ + स्म) pron. Stamm der 1sten pl., aus dem
figg. casus gebildet sind: acc. अस्मान् uns RV. 1, 9, 6. 17, 7. 24, 12. 3, 62,
3; instr. अस्माभिस् 113, 11. 3, 62, 7; dat. अस्मैभ्यम् 3, 62, 14. 4, 36, 8. 7,
104, 14; abl. अस्मैत् 2, 33, 11. 7, 1, 21. 19, 10. 10, 43, 1. अस्मत्म् ARĠ. 4,
16; loc. अस्मासु RV. 1, 48, 12. 64, 15; gen. अस्माकम् (eig. nom. neutr.
von अस्माक) RV. 1, 7, 10. 23, 15. 27, 2, 4. Die Form अस्माक beruht auf In-
consequenz der Schreibung, indem hier zuweilen die auch bei andern
Silben auf म् im Veda vorkommende Elision in der Schrift erscheint:
अस्माकासिन्द्वा वज्रकृत्स्नः RV. 1, 173, 10. अस्माकाति AV. 7, 77, 1. द्वा-
स्माकिं धान्यम् 3, 24, 4. Dem Veda eigenthümlich ist die Form अस्मै
Nir. 6, 7 und die Erläut. P. 7, 1, 39, Sch. als dat. RV. 1, 9, 7. 8. 30, 22.
34, 4. 3, 62, 3. 7, 5, 8. als loc.: अस्मे अतः 1, 24, 7. अस्मे वत्सं परि षत्तं न
विन्दन् 72, 2. अरे अस्मे च शृण्वते 74, 1. 163, 7. नि ते मनो मनसि धाव्य-
स्मे 10, 10, 3. 93, 13. अस्मे रमस्वास्मे ते बन्धुः VS. 4, 22. RV. 1, 122, 14.
6, 68, 1. Vgl. das comp. अस्मेकिति. Der nom. वयम् (RV. 8, 51, 12. 10, 72, 1)
ist aus einem andern Stamme gebildet; für den acc., dat. und gen. gilt
auch die enclit. Form नम् RV. 7, 1, 5. 9. 19. 10, 85, 43. — 7, 2, 1. 8, 3.
13, 4. 8, 60, 10. — 7, 4, 4. 9. 8, 60, 1. 7. Im comp. erscheint sowohl अस्म
als अस्मत् (abl.), in der klass. Sprache jedoch nur die letztere Form:
अस्मत्सिखा RV. 6, 47, 26. VS. 8, 50. अस्मत्प्रेषित ÇAT. Br. 6, 3, 2, 3. Die ind.
Grammatiker stellen aus diesem Grunde अस्मत् (अस्मद्) als Thema auf,
Uṇ. 1, 137. gaṇa सर्वादि zu P. 1, 1, 27. Vop. 3, 9. 56. 138 — 145. AK. 3, 6,
8, 46. Der pl. für den sg. P. 1, 2, 59 und Kāç. zu d. St. HIR. 13, 19. VER.
26, 1. DHŪRTAS. 86, 2. u. s. w. — Die Formen des sg. s. u. म्, die des du.
u. आव.

2. अस्म zusammeng. pron. Stamm der 3ten Person, s. u. 2. अ ब und
u. इद्म्.

अस्मत् s. अस्म.

अस्मत्रो (von अस्म) adv. zu uns, bei uns, unter uns: अस्मत्रा ते सद्य-
वसन्तु रातयः RV. 1, 132, 2. अस्मत्रा गन्तुमयं नः 137, 1. 4, 32, 18. 41, 10.
यो अस्मत्रा दुर्हणावा उप ह्युः 8, 18, 14. 52, 4. (वृषभम्) एमस्मत्रा संधमोदो
वहन्तु 10, 44, 3.

अस्मत्राच् (अस्मत्रा + अच्) adj. uns zugewandt: अस्मत्राच्चो वृषणो
(वहन्तु) RV. 6, 44, 19.